

نام موسسه / پژوهشکده / مرکز ملی: مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه بذر چغندر قند
عنوان: معرفی ارقام جدید چغندر قند مناسب برای کشت پاییزه
یافته منتج از پروژه شماره: ۰۳۷-۹۰-۰۲-۰۷۱-۲ مدت اجرای پروژه: یک سال و شش ماه
مجری مسئول: مصطفی حسین پور درجه علمی: استادیار
مجریان: مجید محرمزاده، علی رضا قائمی
آدرس الکترونیکی مجری مسئول: Harm558@yahoo.com

تعریف مسئله و اهمیت موضوع:

با توجه به کمبود منابع آب جهت توسعه کشت بهاره چغندر قند و پایین بودن نیاز آبی چغندر قند پاییزه، اهمیت تحقیقات مرتبط با بررسی و معرفی ارقام مقاوم به بولتینگ (ساقه‌روی) و بیماری لکه‌برگی سرکوسپورا که پتانسیل عملکرد بالایی دارند، حائز اهمیت است. از سوی دیگر، رویکرد توسعه کشت پاییزه به مناطق جدید (خراسان و مغان) نیز، تعیین رقم‌های مناسب که در شرایط سخت این مناطق، بتوانند در مقابل محرک‌های طبیعی ساقه‌روی مقاومت کنند، بسیار اهمیت دارد.

دستورالعمل بکارگیری یافته در عرصه:

پس از انتخاب زمین، کلیه عملیات تهیه زمین و کاربرد کودهای مورد نیاز پایه و شیاربندی زمین مطابق روال معمول در منطقه دزفول و مغان انجام گردید. ارقام مورد مقایسه با استفاده از ماشین بذرکار آزمایشی در اوایل پاییز بصورت ردیفی کشت شدند. پس از انجام آبیاری‌های اولیه و مراقبت‌های زراعی، در مرحله ۶-۴ برگی بوته‌ها به فاصله ۲۰ سانتیمتر تنک گردید. با عنایت به دو مؤلفه اصلی انتخاب رقم مناسب جهت کشت پاییزه چغندر قند (عملکرد شکر و مقاومت به ساقه‌روی) رقم‌های Antek، Vico، Spartak، Merak، Azaba، Nexus (با عملکرد شکر معادل ۱۴/۹۸-۱۳/۳۱ تن در هکتار) با ساقه روی بسیار ناچیز و رقم‌های Merak، Giada، Jawaher، Jaka، Chimene و Monatunno به‌عنوان ارقام مقاوم فاقد بولتینگ و در مجموع، هر ۱۲ رقم برای کشت در خوزستان از شرایط قابل قبولی برخوردار شدند. در منطقه مغان، به لحاظ حساسیت منطقه برای افزایش بولتینگ بوته‌های چغندر قند، چهار رقم مقاومتر Merak، Chimene، Hunor، Levante و Monatunno برای کشت قابل توصیه هستند.

نتایج و مزایای حاصل از بکارگیری یافته در عرصه:

در دزفول، ارقام Antek، Vico، Spartak، Merak، Azaba و Nexus به ترتیب با ۱۴/۹۸، ۱۴/۸۴، ۱۴/۱۵، ۱۳/۴۹ و ۱۳/۴۹ تن شکر سفید در هکتار برترین ارقام بودند. ارقام JawaherKws، Jaka و Merak، Chimene، Giada و Monatunno نیز به عنوان ارقام مقاوم فاقد ساقه روی شناخته شدند.

در مغان، ارقام Antek و Merak به ترتیب با ۱۱/۸۱ و ۹/۷۱ تن شکر سفید در هکتار برترین ارقام بودند. ارقامی که کمترین درصد ساقه روی (صفر درصد) را داشتند عبارت بودند از: Levante, Hunor, Chimene و Monatunno.

کشت ارقام مقاوم به ساقه روی در مناطق کشت پاییزه می تواند از آفت عملکرد و کیفیت چغندر قند جلوگیری کند. عملکرد شکر بدست آمده از ارقام توصیه شده در کشت پاییزه در محدوده ۱۳/۳۱ تا ۱۴/۹۸ تن در هکتار بود که رکوردهای بسیار مناسبی در تولید شکر می باشد. همچنین، با استفاده از ارقام مقاوم مذکور می توان کشت را زودتر انجام داد و از مزایای طولانی شدن دوره رشد که منجر به افزایش عملکرد می شود استفاده کرد. در برخی سالها به علت افزایش رطوبت که معمولاً با گرم شدن هوا مصادف است، بیماری لکه برگی سرکوسپورا شیوع پیدا می کند که باعث وارد شدن خسارت به محصول چغندر قند می شود. استفاده از رقم Antek که مقاوم به این بیماری است می تواند از کاهش محصول در منطقه دزفول جلوگیری کند. استفاده از این ارقام با توجه به سودآوری بیشتر برای کشاورزان باعث توسعه کشت پاییزه چغندر قند به عنوان یکی از راهکارهای مهم تامین بخش قابل توجهی از شکر مورد نیاز کشور با حفظ منابع آبی خواهد بود.

عکس/عکس های شاخص از یافته:

نمایش اختلاف لاینهای چغندر قند در کشت پاییزه (سمت چپ مناسب)